

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКИЙ ХУДОЖНЬО-ТЕХНІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
Механіко-технологічне відділення

	СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (вибірковий компонент) «СОЦІОЛОГІЯ» Освітньо-професійної програми: «Обслуговування програмних систем і комплексів» (назва освітньо-професійної програми) Спеціальність ФЗ «Комп'ютерні науки» (шифр та назва спеціальності) Галузь знань: 12 «Інформаційні технології» (шифр та назва галузі знань)
Циклова комісія	суспільно-економічних та гуманітарних дисциплін
Курс, семестр	II курс, III семестр
Обсяг	2 кредити ЄКТС – 60 Аудиторні заняття: 30 год. лекційні: 18 год. семінарські – 12 год. , самостійне опрацювання студентів – 30 год.
Мова викладання	Українська
Вимоги до початку вивчення	Необхідні знання та навички: Знання української мови на достатньому рівні, щоб розуміти та опановувати навчальний матеріал дисципліни. Базові знання зі шкільного курсу предмету «Громадянська освіта» про сутність та структурні елементи суспільства.
Відповідність компетентностей та програмних результатів навчання	ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК6. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК8. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК 9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. СК1 Здатність використовувати основні поняття, ідеї та методи фундаментальних наук під час розв'язання складних спеціалізованих задач з комп'ютерних наук в галузі інформаційних технологій. РН01. Аналізувати явища і події соціально-політичного, культурного, духовного середовища для формування світогляду людини та встановлювати зв'язок між ними. РН 20 Демонструвати розуміння основних засад охорони праці та безпеки життєдіяльності і їх застосування.
Що буде вивчатися	Тема 1. Соціологія як наука. Тема 2. Основні етапи і тенденції розвитку соціологічної думки. Тема 3. Соціальна структура суспільства. Тема 4. Соціологія особистості. Тема 5. Соціологія економіки. Тема 6. Соціологія культури. Тема 7. Соціологія політики. Тема 8. Соціологія релігії. Тема 9. Соціологія конфлікту. Тема 10. Гендерна соціологія. Соціологія молоді та сім'ї. Тема 11. Методологія та методи соціологічних досліджень.
Чому це цікаво/треба вивчати	Для студентів спеціальності «Комп'ютерні науки» дисципліна «Соціологія» є важливою складовою суспільствознавчого циклу. Соціологічні знання та розуміння суспільних процесів потрібні сьогодні не лише соціологам чи фахівцям гуманітарного спрямування, але й представникам технічних професій.

	зокрема програмістам. Адже будь-яка технологія створюється для людей і в контексті суспільних взаємодій, а отже, розробник неминуче має справу з поведінкою користувачів, груповою динамікою та соціальними інститутами. У сучасному світі, де цифрові платформи впливають на комунікацію, освіту, ринок праці, державне управління та повсякденні практики, соціологічна компетентність стає важливою умовою свідомого проектування технологій. Розуміння соціальних структур, норм, мотивів і моделей поведінки дозволяє програмістам створювати зручніші, етичніші й ефективніші цифрові продукти. Тому формування соціологічної культури — як уміння орієнтуватися в соціальних процесах, аналізувати взаємодію людей і технологій, передбачати суспільні наслідки технічних рішень — є важливою умовою розвитку сучасного інформаційного суспільства, його стійкості та добробуту.
Чому можна навчатися	Соціологічні компетенції допомагають програмісту ефективно працювати в соціальному контексті. Зокрема: 1. Розуміння суспільних структур і поведінки користувачів Соціальні групи, норми, цінності, організації та спільноти формують середовище, у якому функціонують цифрові продукти. Програміст, який розуміє механізми соціальної взаємодії, краще усвідомлює потреби користувачів, логіку їхньої поведінки, бар'єри, мотивації та способи використання технологій у реальному житті. 2. Аналітичне мислення й робота з даними про соціальні процеси Соціологія навчає аналізувати великі масиви інформації, виявляти закономірності, розрізняти факти й інтерпретації, працювати зі статистикою і соціальними дослідженнями. Це напряму корисно в ІТ: від аналізу поведінкової аналітики користувачів до створення систем рекомендацій чи прогнозування трендів. 3. Навички ефективної комунікації та роботи в команді Будь-який ІТ-проект — це взаємодія людей із різними ролями, інтересами та стилями мислення. Соціологічні знання допомагають розуміти групову динаміку, попереджувати конфлікти, будувати продуктивні комунікації й працювати в мультидисциплінарних командах. 4. Етичність і відповідальність у створенні технологій Алгоритми впливають на соціальну поведінку, формують інформаційні бульбашки, можуть дискримінувати або навпаки — допомагати включенню вразливих груп. Соціологія формує чутливість до соціальних наслідків технологій, навчає оцінювати ризики, уникати упереджених рішень і проектувати продукти з урахуванням принципів соціальної справедливості. 5. Розуміння впливу технологій на суспільство і суспільства — на технології Цифрові інновації трансформують ринок праці, освіту, медіа, політику та повсякденні практики. Соціологічна перспектива допомагає програмісту бачити ширший контекст своєї роботи, прогнозувати реакції користувачів і адаптувати технології до реальних соціальних потреб та умов.
Як користуватися набутими знаннями/уміннями (компетентності)	Знання з соціології можуть бути корисними для програміста в багатьох сферах, де технології та суспільні процеси взаємодіють, а також у ситуаціях, коли важливо створювати цифрові продукти з урахуванням поведінки людей, соціальних норм, культурних особливостей та впливу технологій на різні групи користувачів. Програміст може працювати над розробкою платформ і сервісів, що використовуються у сфері соціальних досліджень, громадських ініціатив, освітніх або медичних проєктів: від соціальних мереж і сервісів комунікації до систем збору даних, аналітики, моделювання поведінки чи інструментів для дослідження аудиторій. Соціологічні знання допомагають краще розуміти структуру суспільства, групову динаміку, потреби різних соціальних категорій та механізми прийняття рішень користувачами. Розуміння соціальних процесів і тенденцій дозволяє створювати технологічні рішення, які підтримують соціальні ініціативи (наприклад, інклюзивність, рівність можливостей, доступність інформації, розвиток громад). Такі знання допомагають уникати технологій, що створюють соціальну нерівність, підсилюють упередження або маніпулюють поведінкою людей, а також формують етичний підхід до розробки. Програміст

	може також створювати системи візуалізації та аналізу соціальних даних, які пояснюють складні суспільні явища, такі як міграція, демографічні зміни, ринок праці, освітні тренди чи структура онлайн-спільнот. Це робить соціальну інформацію доступнішою, підтримує наукові дослідження і допомагає ухвалювати обґрунтовані рішення у державних та приватних інституціях. Сучасні технології активно застосовуються й на міжнародному рівні — у дослідженнях, урядових структурах, глобальних компаніях та гуманітарних організаціях. Це охоплює інструменти комунікації, платформи для збору соціальних даних, системи аналітики, сервіси координації та цифрові екосистеми, які функціонують у складному міжкультурному контексті й потребують розуміння глобальних соціальних процесів. Загалом, соціологічні знання дають програмісту можливість створювати технології, що враховують реальні потреби людей, впливають на якість соціальної взаємодії, підсилюють інклюзивність, прозорість та ефективність комунікації, а також сприяють розвитку суспільства в умовах цифрової епохи.
Заняття	Теоретичні заняття: ознайомлення з основними поняттями, термінами та концепціями, лекції з використанням мультимедійних матеріалів. Семінарські заняття: самостійна підготовка до занять за планом; поглиблення теоретичного матеріалу; обговорення актуальних питань сучасного інформаційного суспільства. Використання навчальних платформ (наприклад, Google Classroom, Quizizz.com) для інтерактивних тестів, навчальних відеоматеріалів.
Інформаційне забезпечення	1. Ж.Д. Малахова, В. М. Огаренко Викладання соціології: досвід інноваційних прийомів: Навч. пос. К., 2008. 2. Лукашевич М. П., Туленков М. В., Яковенко Ю. І. Соціологія. Основи загальної, спеціальних і галузевих теорій: Підручник. К.: Каравела, 2008. 3. . Нестуля О. О. Соціологія: практикум. Модульний варіант: навч. посіб. К., 2009. 4. Пилипенко В. Є., Вишняк О. І., Куценко О. Д. Спеціальні та галузеві соціології: Навч. посібник. К.: Каравела, 2003. 5. Практикум з соціології: Навч посібник для студентів вищих закладів освіти/ За ред В. М. Пічі. Львів, 2006. 6. Соціологія: Підручник/ За ред. В. М. Пічі. Львів, 2005. 7. Соціологія. Модульний курс: навч. посібник/ Під ред. Н. М. Семке. Х., 2009. 8. Соціологія: Підручник для студентів вищих навчальних закладів/ За ред. В. Г. Городяненка. К., 2005. 9. Сокурянська Л. Г. Вступ до соціології : Навчальний посібник / Л. Г. Сокурянська. Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2011. 10. Соціологія: Навчальний посібник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2013. 11. Соціологія : підручник / Ю. Ф. Пачковський, Н. В. Коваліско, І. В. Городняк та ін. ; за ред. д-ра соціол. наук, проф. Ю. Ф. Пачковського. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2011.
Поточний контроль	Поточний контроль результатів навчальної діяльності здобувачів освіти: - роботи на аудиторних заняттях (відповіді на теоретичні питання; виконання поточних самостійних, тестових завдань); - результатів підготовки до семінарських занять; - результатів поточних контрольних робіт та ДКР. Контроль досягнень здобувачів освіти здійснюється за допомогою прозорих процедур. Досягнутий рівень компетентностей відносно очікуваних, що ідентифікований під час контрольних заходів, відображає реальний результат навчання здобувача освіти за дисципліною.
Семестровий контроль	Залік, III семестр